

Bruxelles, 7.11.2017.
COM(2017) 646 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Dvije godine nakon Pariza – Napredak u ispunjavanju obveza EU-a u području klime

(kako se zahtijeva na temelju članka 21. Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ)

{SWD(2017) 357 final}

Sadržaj

1.	Opći pregled	4
2.	Financiranje u području klime	10
3.	Ublažavanje emisija EU-a.....	15
4.	Prilagodba klimatskim promjenama	19
5.	Sudjelovanje u međunarodnoj klimatskoj politici.....	20

Kazalo slika

Slika 1.: Napredak u ispunjavanju ciljeva strategija Europa 2020. i Europa 2030. (ukupne emisije stakleničkih plinova EU-a)	4
Slika 2.: Promjene realnog BDP-a, emisija stakleničkih plinova i intenziteta emisija stakleničkih plinova u EU-u, 1990. – 2016.	5
Slika 3.: Razvoj emisija po stanovniku u najvećim gospodarstvima, 1990. – 2012.	6
Slika 4.: Obračunane emisije i uklanjanja iz sektora LULUCF po aktivnosti, 2013. – 2015.	7
Slika 5.: Relativna razlika između emisija izvan ETS-a predviđenih za 2020. i ciljeva do 2020. (u postocima emisija 2005.).	9
Slika 6.: Privremeno obračunane kumulativne neto emisije i uklanjanja u okviru LULUCF-a po državi članici (2013. – 2015.).	10
Slika 7.: Kumulativni višak godišnjih emisijskih kvota izražen kao postotak emisija iz 2005. i 2013. – 2015.	11
Slika 8.: Promjene u upotrebi prihoda ETS-a, 2013. – 2016. (u milijunima EUR)	12
Slika 9.: Domaća upotreba prihoda od dražbi, 2013. – 2016. (u milijardama EUR)	12
Slika 10.: Tri predložene pravne osnove za okvir EU-a za klimatsku politiku do 2030.	16

1. OPĆI PREGLED

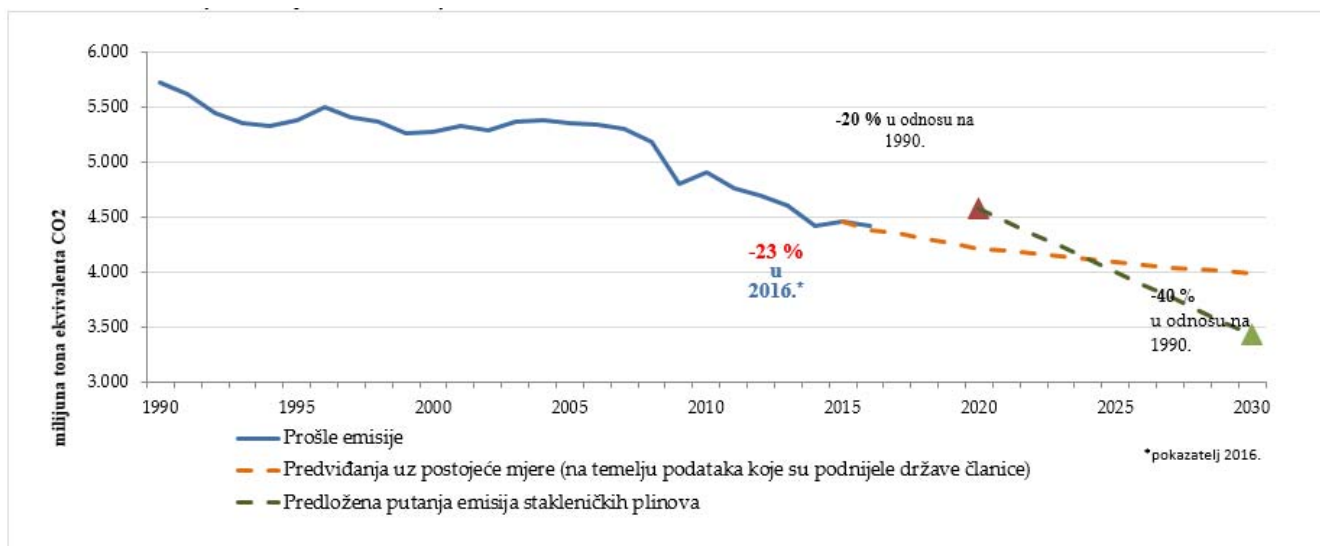
1.1. Napredak u ispunjavanju cilja smanjenja emisija za najmanje 40 % do 2030.

EU i njegove države članice i dalje su u cijelosti predani Pariškom sporazumu i djelovanju u području klime kao znanstveno dokazanoj potrebi i gospodarskoj prilici. EU i njegovih 28 država članica položilo je svoje isprave o ratifikaciji te će ispuniti svoju obvezu smanjenja domaćih emisija za najmanje 40 % od 1990. do 2030.

Na temelju preliminarnih podataka za 2016. te je godine razina emisija stakleničkih plinova EU-a već bila 23 % niža od razine iz 1990., isključujući korištenje zemljišta, prenamjenu zemljišta i šumarstvo (LULUCF) te uključujući međunarodni zračni promet (vidjeti sliku 1.).

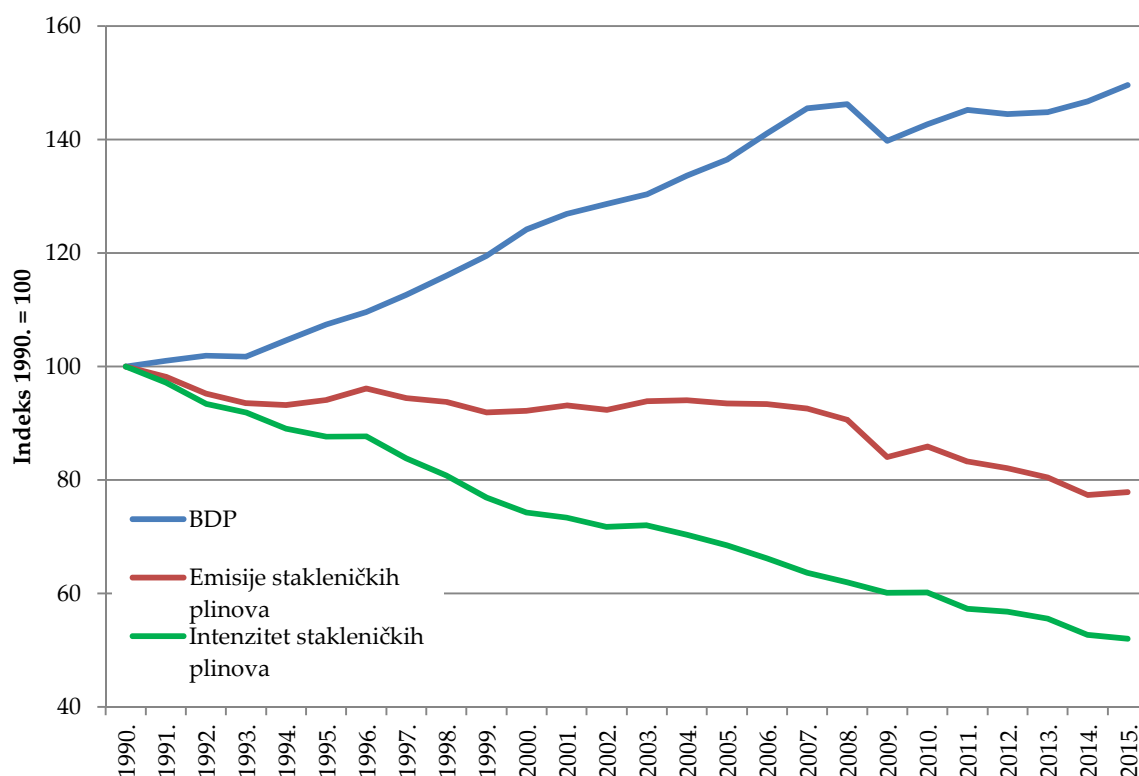
Prema najnovijim predviđanjima država članica temeljenima na postojećim mjerenjima cilj od 20 % za 2020. ispunit će se. Očekuje se da će razina emisija 2030. biti 30 % niža od razine iz 1990. ako se ne provedu dodatne politike. EU stoga trenutačno pregovara o novom zakonodavstvu kako bi osigurao da će ispuniti svoj cilj smanjenja razine emisija za najmanje 40 % od 1990. do 2030. (vidjeti odjeljak 3.3).

Slika 1.: Napredak u ispunjavanju ciljeva strategija Europa 2020. i Europa 2030. (ukupne emisije stakleničkih plinova EU-a)

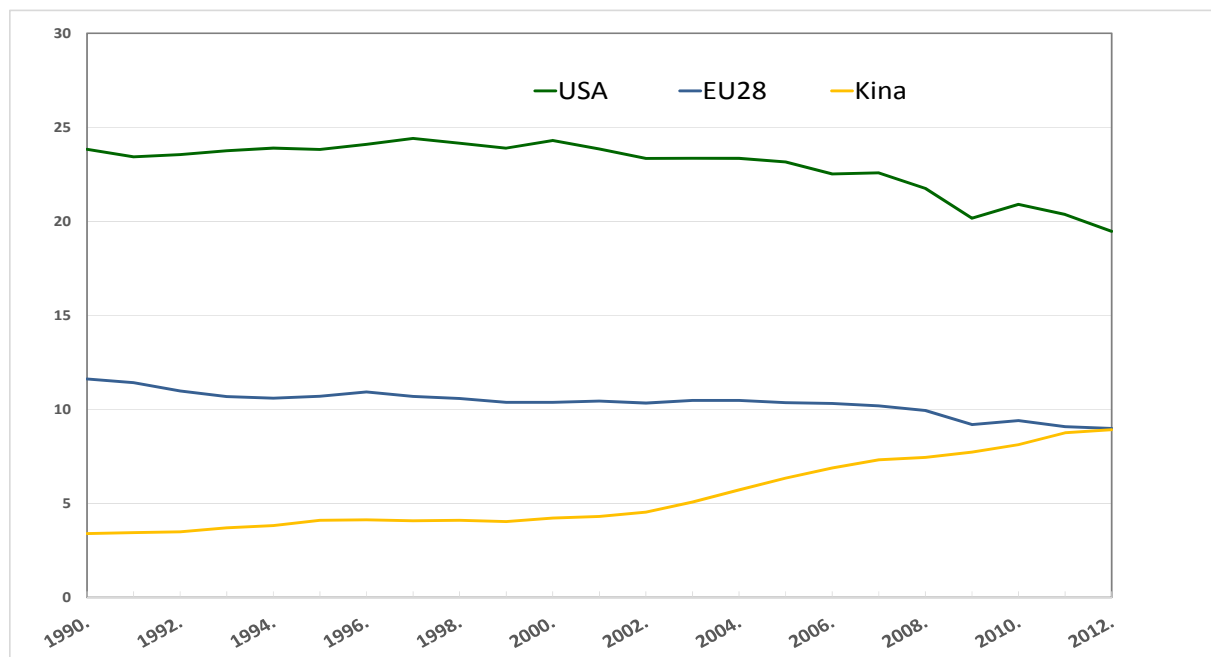
EU nastavlja s uspješnim razdvajanjem svojeg gospodarskog rasta i emisija (vidjeti sliku 2.). U razdoblju od 1990. do 2016. BDP EU-a narastao je za 53 %, dok su se ukupne emisije smanjile za 23 %. Intenzitet emisija stakleničkih plinova na razini gospodarstva EU-a, definiran kao omjer emisija i BDP-a, u tom je razdoblju prepolovljen.

Slika 2.: Promjene realnog BDP-a, emisija stakleničkih plinova i intenziteta emisija stakleničkih plinova u EU-u, 1990. – 2016.

Ex post evaluacija klimatskih politika pokazuje da niži intenzitet emisija gospodarstva uglavnom potiču inovacije. Inovacije ne uključuju samo upotrebu tehnologija s niskom razinom emisija ugljika, kao što je obnovljiva energija, nego i povećanje produktivnosti, na primjer s pomoću učinkovitijih elektrana i automobila. Relativan pomak između gospodarskih sektora, na primjer s industrije na usluge, ima zanemariv učinak u cijelom EU-u.

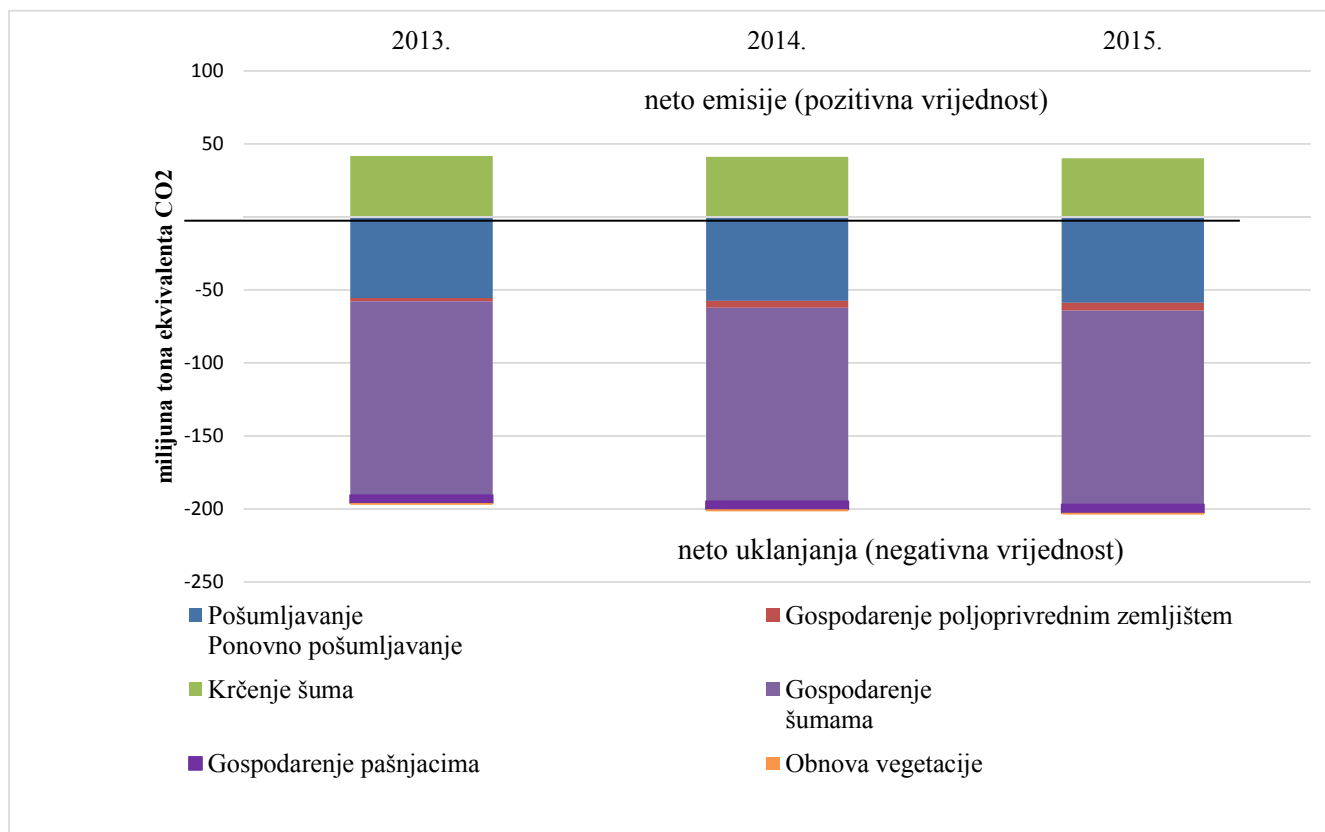
Slika 3.: Razvoj emisija po stanovniku u najvećim gospodarstvima, 1990. – 2012.

Procjenjuje se da se udio EU-a u globalnim emisijama stakleničkih plinova smanjio sa 17,3 % 1990. na 9,9 % 2012. EU-ov udio samo emisija CO₂ smanjio se s 19,7 % 1990. na 9,6 % 2015. Usporedba emisija triju glavnih stakleničkih plinova (CO₂, CH₄, i N₂O) po stanovniku u tri najveća gospodarstva pokazuje da su EU i Kina imali znatno niže emisije po stanovniku od SAD-a (vidjeti sliku 3.).

Sektor LULUCF u EU-u izvijestio je 2015. o spremniku ugljika koji upija 305 milijuna tona ekvivalenta CO₂ (uključujući poljoprivredna zemljišta i travnjake). Obračunate jedinice, koje predstavljaju razliku između prijavljene vrijednosti i referentne osnovne vrijednosti, povećale su se od 2013. do 2015. sa 115 na 122 milijuna tona ekvivalenta CO₂. Gospodarenje šumama čini većinu tih jedinica (vidjeti sliku 4.). EU je stoga na pravom putu da postigne neutralnu ili pozitivnu bilancu u sektoru LULUCF te će vrlo vjerojatno ispuniti svoju obvezu u skladu s Kyotskim protokolom.

Slika 4.: Obračunane emisije i uklanjanja iz sektora LULUCF po aktivnosti, 2013. – 2015.

1.2. Napredak u ispunjavanju ciljeva za 2020.

Prema najnovijim predviđanjima država članica na temelju postojećih mjerenja očekuje se da će razina emisija 2020. biti 26 % niža nego 1990. EU je stoga na dobrom putu da postigne cilj smanjenja domaćih emisija za 20 % do 2020., a time i ispuni svoje obveze u skladu s drugim obvezujućim razdobljem Kyotskog protokola.

Od 2005. do 2016. emisije iz stacionarnih izvora, na primjer iz elektrana ili rafinerija, obuhvaćene sustavom EU-a za trgovanje emisijskim jedinicama (ETS) smanjile su se za 26 %. To je znatno više od smanjenja od 23 % koje je postavljeno kao cilj za 2020. Takve su emisije činile otprilike 40 % ukupnih emisija stakleničkih plinova EU-a 2016. Ukupne emisije EU-a smanjile su se za 0,7 % od 2015. do 2016., a ukupni se BDP povećao za 1,9 %, što potvrđuje da se emisije i BDP razdvajaju.

U skladu s preliminarnim podacima razine emisija stakleničkih plinova iz stacionarnih postrojenja koje su obuhvaćene ETS-om EU-a smanjile su se za 2,9 % u odnosu na 2015. To pokazuje trend smanjenja razine emisija od početka treće faze ETS-a EU-a. Nadalje, višak emisijskih jedinica koji se nakupio od 2009. znatno se smanjio na otprilike 1,69 milijardi jedinica zbog manjeg broja jedinica stavljenih na dražbe. Taj je višak na najnižoj razini od 2013.

Razine emisija koje nisu obuhvaćene ETS-om EU-a 2016. su bile 11 % niže nego 2005., čime je premašen cilj smanjenja od 10 % do 2020. Međutim, 2016. razine tih emisija povećale su se drugu godinu zaredom, za 0,9 %. To se barem djelomično objašnjava nižim cijenama nafte i većom potražnjom za grijanjem zbog vremenskih uvjeta 2015. i 2016. Prema Odluci o zajedničkom naporu (ESD) države članice moraju ostvariti obvezujuće godišnje ciljeve u vezi s emisijama stakleničkih plinova za razdoblje 2013. – 2020. u sektorima koji nisu obuhvaćeni ETS-om, uključujući sektore

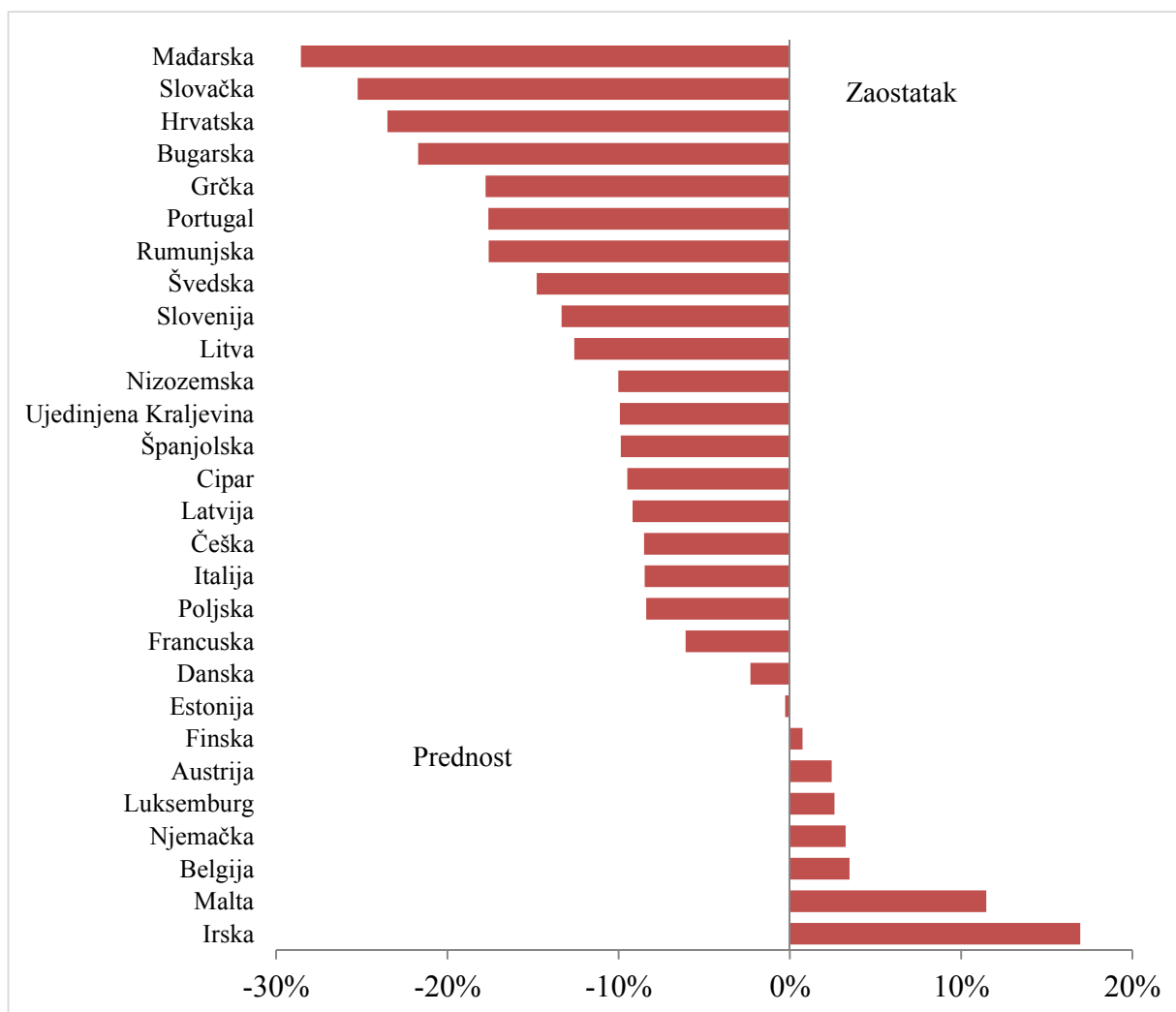
građevinarstva, prometa, otpada i poljoprivrede. Malta nije uspjela za svaku od tri godine u razdoblju 2013. – 2015. ostvariti svoj cilj na temelju ESD-a te je upotrijebila mehanizam fleksibilnosti kako bi ispunila svoje pravne obveze. Preliminarne procjene za 2016. pokazuju da Malta, Belgija, Finska i Irska vrlo vjerojatno neće ostvariti svoje ciljeve izvan ETS-a.

Prema nacionalnim predviđanjima na temelju politika koje se već provode očekuje se da će većina država članica ispuniti svoje ciljeve za 2020. (vidjeti sliku 5.). Samo neke od njih morat će poduzeti dodatne mjere ili iskoristiti fleksibilne mogućnosti kao što su kupnja emisijskih kvota od drugih država članica koje su poštovale više nego što se zahtijevalo ili upotreba vlastitih viškova iz prvih godina razdoblja.

Neke države članice nalaze se u posebnoj situaciji u pogledu 2020.

- U Irskoj se očekuje da će od 2015. do 2020. emisije porasti za 6 postotnih bodova i da će ostati iznad godišnjih emisijskih kvota utvrđenih ESD-om, pri čemu se očekuje da će emisije iz prometa porasti za 12 %. U lipnju 2017. u okviru godišnjeg ciklusa gospodarskog usklađivanja EU-a (europski semestar) predloženo je da Irska još više poveća ulaganja u javni prijevoz.
- Očekuje se da će razina emisija Malte ostati iznad razine godišnjih emisijskih kvota utvrđenih ESD-om. Povećale su se emisije fluorouglikovodika i emisije u prometnom sektoru.

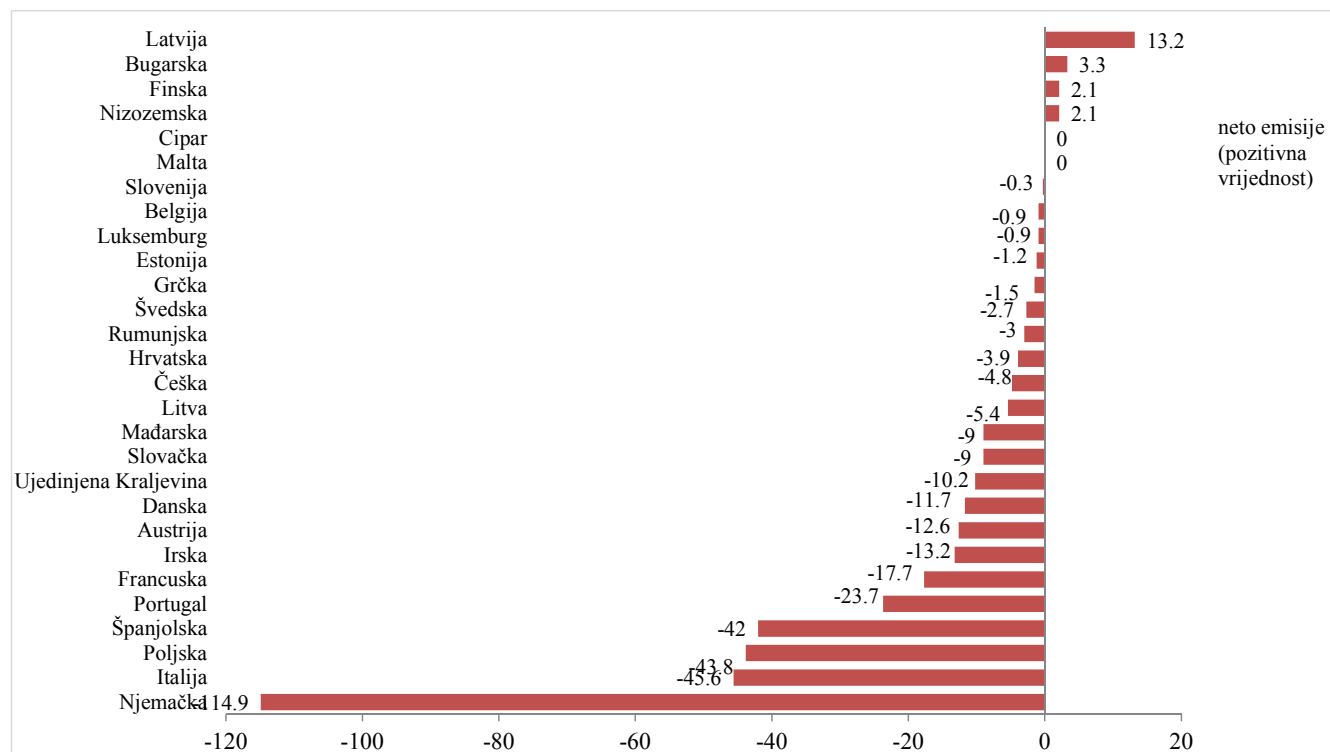
Slika 5.: Relativna razlika između emisija izvan ETS-a predviđenih za 2020. i ciljeva do 2020. (u postocima emisija 2005.).

- Očekuje se da će Belgiji za postizanje cilja za 2020. nedostajati 3,5 postotna boda. Kao što je navedeno u Europskom semestru, potrebno je poboljšati sastav javne potrošnje kako bi se otvorio put za ulaganja u infrastrukturu, uključujući prometnu infrastrukturu. Nastavak povlaštenog poreznog postupanja s automobilima poduzeća pridonosi onečišćenju, zagađenju i emisijama stakleničkih plinova.
- Prema najnovijim nacionalnim predviđanjima očekuje se da će Njemačkoj za postizanje cilja do 2020. nedostajati 3,3 postotna boda. Na temelju preliminarnih podataka u Njemačkoj su 2016. smanjenja emisija koje nisu obuhvaćene ETS-om bila samo malo ispod ciljane razine.
- Očekuje se da će Austriji i Luksemburgu za postizanje ciljeva za 2020. nedostajati manje od 3 postotna boda.
- Finskoj bi, prema vlastitim predviđanjima, za postizanje cilja za 2020. u pogledu emisija moglo nedostajati manje od 1 postotnog boda. Međutim, preliminarni podaci za 2016. pokazuju da su u Finskoj emisije koje nisu obuhvaćene ETS-om već bile za 3 postotna boda veće od kvote dodijeljene za tu godinu.

U pogledu LULUCF-a, prema Kyotskom protokolu većina država članica ima kumulativno obračunano neto uklanjanje od 2013. do 2015. Samo Latvija, Bugarska, Finska i Nizozemska imaju privremene neto emisije. Valja istaknuti da će se bilanca LULUCF-a kumulirati u razdoblju 2013. – 2020., pa se potpuni izračuni još ne mogu utvrditi i stoga su privremeni. Ipak, kao što je navedeno, zasad još nema znatnog rizika u pogledu usklađenosti na razini EU-a.

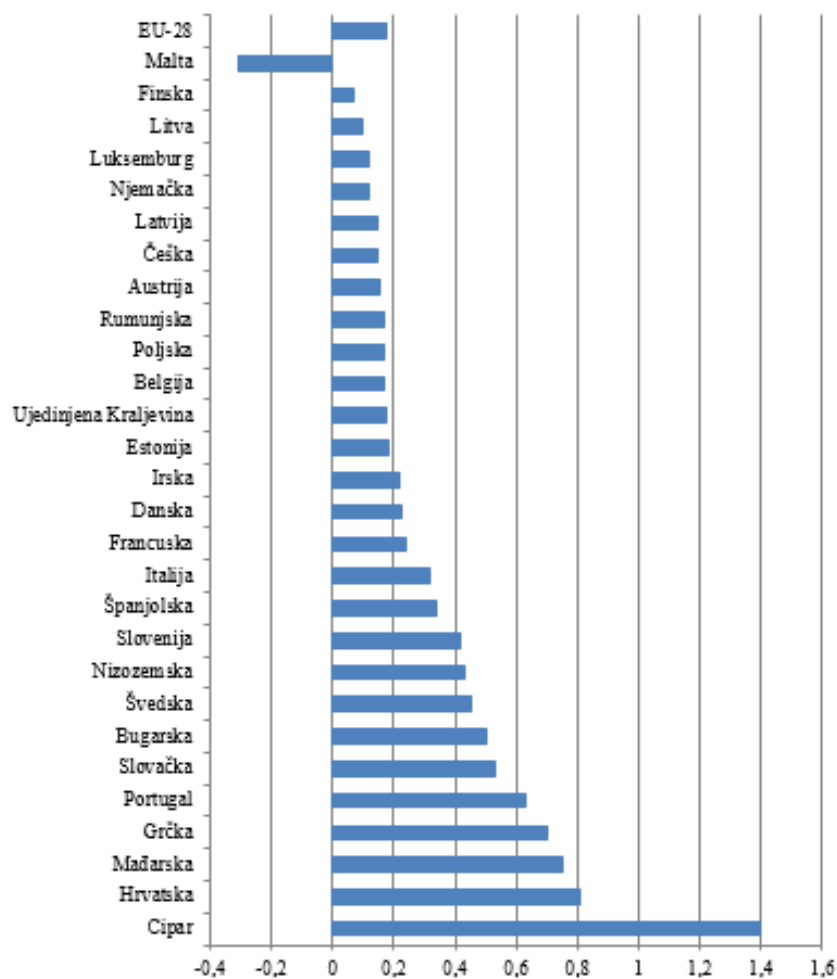
Slika 6.: Privremeno obračunane kumulativne neto emisije i uklanjanja u okviru LULUCF-a po državi članici (2013. – 2015.)

1.3. Usklađenost država članica s Odlukom o zajedničkom naporu

Svih 28 država članica ispunilo je svoje obveze na temelju ESD-a za godine u razdoblju 2013. – 2015. Emisije u Malti bile su više od njezinih godišnjih emisijskih kvota, ali je Malta višak emisija pokrila kupnjom jedinica od Bugarske. Švedska je ispustila manje od svojih kvota te je rezervne jedinice poništila kako bi poboljšala okolišni integritet sustava. Zasad još nisu upotrijebljene međunarodne jedinice iz mehanizma čistog razvoja (CDM) ili zajedničke provedbe (JI) u svrhu ispunjavanja obveza iz ESD-a. Očekivani kumulativni višak godišnjih emisijskih kvota po državi članici za tri godine u razdoblju 2013. – 2015. prikazan je na slici 7.

Slika 7.: Kumulativni višak godišnjih emisijskih kvota izražen kao postotak emisija iz 2005. i 2013. – 2015.

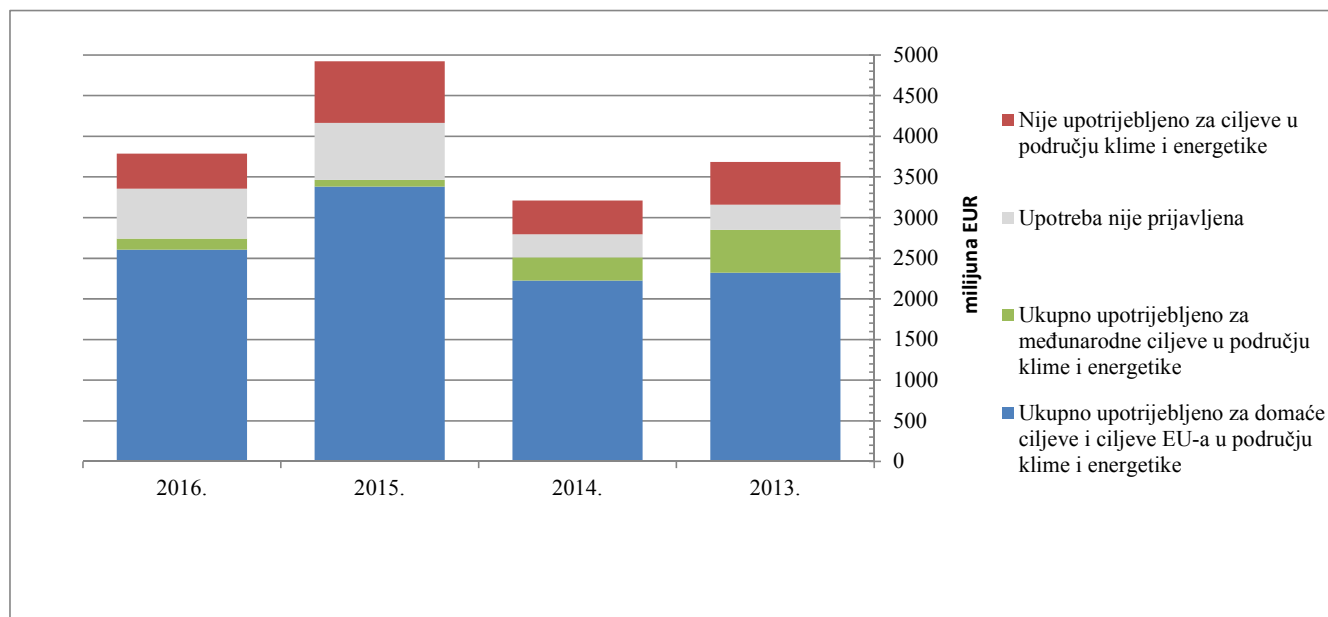

2. FINANCIRANJE U PODRUČJU KLIME

2.1. Prihod od dražbi emisijskih jedinica u okviru ETS-a EU-a

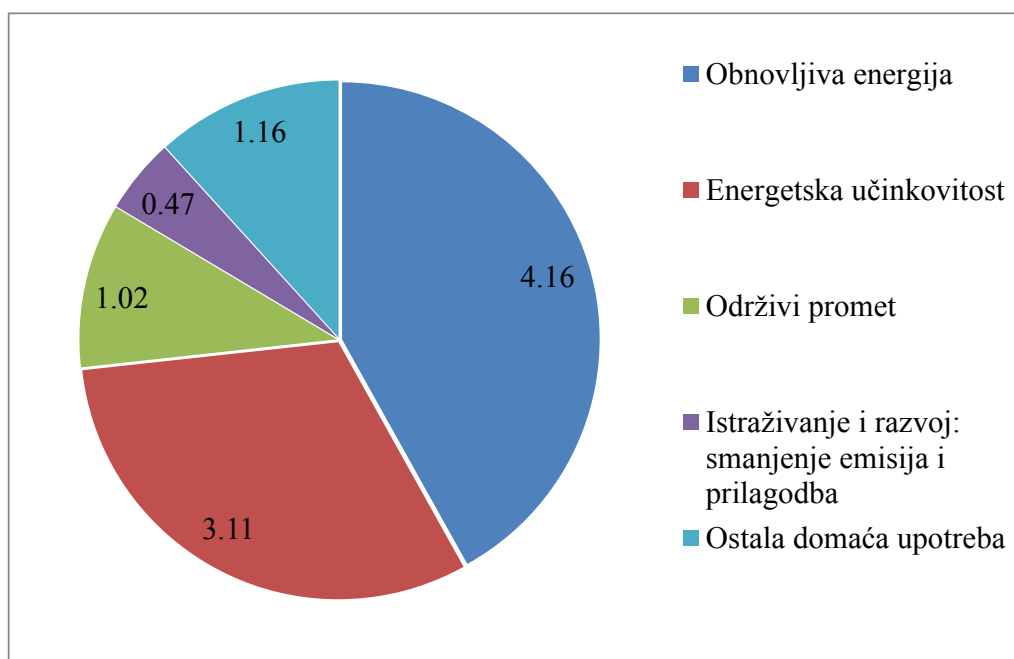
Države članice zaradile su u razdoblju 2013. – 2016. gotovo 15,8 milijardi EUR od dražbi emisijskih jedinica u okviru ETS-a EU-a. Oko 80 % tih sredstava upotrijebljeno je ili se namjerava upotrijebiti za ciljeve u području klime i energetike. Države članice izjavile su da će se većina tih prihoda upotrijebiti unutar države (vidjeti sliku 8.).

Slika 8.: Promjene u upotrebi prihoda ETS-a, 2013. – 2016. (u milijunima EUR)

Na slici 9. domaća upotreba prihoda za potrebe u području klime i energetike raščlanjena je po kategorijama. Najveća je kategorija obnovljiva energija, nakon koje slijede energetska učinkovitost i održivi promet.

Slika 9.: Domaća upotreba prihoda od dražbi, 2013. – 2016. (u milijardama EUR)

Na primjer, u Grčkoj, Portugalu, Španjolskoj i na Malti najveći je dio tog prihoda uložen u obnovljivu energiju. Za razliku od toga, u Češkoj, Francuskoj, Mađarskoj i Slovačkoj najveći dio prihoda od dražbi uložen je u energetska učinkovitost, npr. u obnovu stambenih zgrada. Na Cipru je 30 % prihoda od dražbi potrošeno na gospodarenje šumama, a u Italiji je 33 % prihoda potrošeno na prilagodbu klimatskim promjenama.

NER 300

NER 300 jedan je od najvećih svjetskih programa financiranja inovativnih pokaznih projekata proizvodnje energije s niskim emisijama ugljika. Trideset devet inovativnih pokaznih projekata u području obnovljive energije te hvatanja i skladištenja ugljika, u koje je uključeno 20 država članica EU-a, primilo je 2,1 milijardu EUR financijskih sredstava zarađenih na dražbi 300 milijuna emisijskih jedinica u okviru ETS-a. Započela je provedba četiriju projekata, a za 16 ih je donesena završna odluka o ulaganju.

Privučene su otprilike 2,2 milijarde EUR dodatnih privatnih ulaganja. Stoga je ukupno prikupljeno otprilike 4,3 milijarde EUR, čime je postavljen temelj za daljnju tržišnu replikaciju i smanjenje troškova. Međutim, takvi su pionirski projekti rizični te do sada četiri zagovornika projekata nisu uspjela prikupiti dovoljno sredstava. Stoga su se ti projekti morali otkazati. Početkom 2017. države članice odlučile su ponovno uložiti ta nepotrošena sredstva, koja su ukupno iznosila najmanje 436 milijuna EUR, u relevantne projekte s niskom razinom ugljika s pomoću dvaju postojećih financijskih instrumenata kojima upravlja Europska investicijska banka, a to su Program za demonstracijske projekte u području energetike u okviru instrumenta Innovfin i Instrument za povezivanje Europe.

Švedski projekt Windpark Blaiken jedan je od četiriju projekata programa NER 300 koji su već u tijeku. U okviru tog projekta u arktičkoj je klimi razvijena vjetroelektrana kapaciteta 225 MW s turbinama opremljenima inovativnim sustavom protiv zaleđivanja. Iz programa NER 300 financiraju se samo dodatni troškovi koje stvara taj inovativni sustav.

2.2. Uključivanje klimatskih politika u proračun EU-a

Očekuje se da će se od 2014. do 2020. rashodima relevantnima za klimu dodijeliti najmanje 20 % proračuna EU-a, u iznosu od otprilike 200 milijardi EUR. Stanje provedbe je sljedeće.

- Pet europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF), odnosno Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Europski socijalni fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo. Oni čine više od 43 % proračuna EU-a. Financiranje klimatskih politika pridonosi 28 sporazuma o partnerstvu i više od 530 programa posebnog financiranja. Uvedena je zajednička metodologija za utvrđivanje razine potpore za postizanje ciljeva u području klimatskih promjena. Više od 115 milijardi EUR predviđeno je za potporu postizanju ciljeva u području klimatskih promjena, što predstavlja otprilike 25 % ukupnih sredstava.

Platforme MYRTE i PAGLIA ORBA na Korzici u Francuskoj sufinanciraju se sredstvima iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Te platforme proizvode i skladište energiju putem lanca vodika. To se čini s pomoću uređaja za elektrolizu koji za vrijeme niske potrošnje iz molekula vode proizvodi vodik i kisik. Ta se energija zatim distribuira preko gorive ćelije koja proizvodi električnu energiju za vrijeme visoke potrošnje, npr. u večernjim satima, dok su fotonaponski paneli neaktivni.

- Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) obuhvaća Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR), koji zajedno predstavljaju 39 % proračuna EU-a. Emisije koje ne sadržavaju CO₂ povezane s poljoprivredom u EU-u su se od 1990. smanjile za 24 %. Potpora ZPP-a klimatski povoljnoj poljoprivredi pridonosi tom razdvajanju. Smanjenju emisija također je pridonijelo zakonodavstvo o zaštiti okoliša, kao što je Direktiva o nitratima.

U okviru ZPP-a od poljoprivrednika koji primaju izravna plaćanja zahtijeva se da poštuju određene poljoprivredne prakse koje su korisne za klimu i okoliš. Poljoprivrednici također moraju ispuniti niz zakonskih zahtjeva u pogledu klimatskih promjena i okoliša. Osim toga, na primjer, politikom ruralnog razvoja ZPP-a nastoje se smanjiti emisije pružanjem potpore modernizaciji poljoprivrednih gospodarstava radi smanjenja potrošnje energije, proizvodnje obnovljive energije, poboljšanja gospodarenja uzgojem stoke i zemljištem te poboljšanja ulazne učinkovitosti. Smanjenju emisija pridonose i potpora za pošumljavanje, zaštitu šuma i održivo gospodarenje šumama. Procjenjuje se da je 2016. 18,7 milijardi EUR proračuna ZPP-a bilo povezano s klimom. Štoviše, upotreba inovativnih strategija potiče se programima za ruralni razvoj, koji pridonose smanjenju emisija i povećanju kapaciteta za odvajanje ugljika i organskih tvari u poljoprivrednom tlu.

- Proračun Obzora 2020., glavnog programa EU-a za financiranje istraživanja i inovacija, iznosi 79 milijardi EUR za razdoblje 2014. – 2020. Očekuje se da će se 35 % tog iznosa dodijeliti kao potpora istraživanjima i inovacijama u području klime. Ta potpora uključuje ciljane, društvene mjere istraživanja i inovacija koje pokreće izazov i financiranje „odozdo prema gore” koje pokreće potražnja.

U prve tri godine provedbe programa Obzor 2020. otprilike 4 milijarde EUR namijenjene su suočavanju s društvenim izazovima kao što su klimatske promjene, energija i industrijski postupci s niskim emisijama ugljika te čist promet i održivo biogospodarstvo. Uz to su osigurane otprilike 2 milijarde EUR za potporu znanstvenim inicijativama „odozdo prema gore” i inovativnim idejama u okviru stupova programa „izvrsna znanost” i „vodeći položaj u industriji”.

Nakon donošenja Pariškog sporazuma u okviru konferencije COP21 daljnja nastojanja i sredstva usmjerit će se na borbu protiv klimatskih promjena i dekarbonizaciju gospodarstva. U okviru novog ključnog područja EU-a, „Budućnost s niskom razinom ugljika koja je otporna na klimatske promjene”, provedbi Pariškog sporazuma osobito će se pružiti potpora proračunom od otprilike 3 milijarde EUR za razdoblje 2018. – 2020. Mjerama će se ubrzati inovacije u području čiste energije i prometa, pružiti potpora osmišljavanju isplativih načina ublažavanja i planiranju prilagodbi te stvoriti nova znanstvena saznanja za nacionalne strategije do sredine stoljeća, šesti ciklus ocjenjivanja IPCC-a i UNFCCC-ov globalni pregled stanja 2023.

Obzor 2020. namijenjen je cijelom svijetu te će se mnogi od tih projekata i aktivnosti ostvariti međunarodnom suradnjom kojom se poboljšava globalni rad na rješavanju problema u području klime.

- Europski fond za strateška ulaganja (EFSU) inicijativa je koja se podupire jamstvom iz proračuna EU-a u iznosu od 16 milijardi EUR, dopunjeno raspodjelom vlastitih sredstava Europske investicijske banke (EIB) u iznosu od 5 milijardi EUR. Iz tog se fonda pruža potpora strateškim ulaganjima u ključna područja kao što su infrastruktura, obrazovanje, istraživanje, okoliš i učinkovitu uporabu resursa, kao i inovacije i rizično financiranje za mala poduzeća. Na temelju ukupnog jamstva od 21 milijarde EUR očekuje se da će EFSU do sredine 2018. mobilizirati ulaganja u vrijednosti od 315 milijardi EUR. U okviru EFSU-a već se financiralo nekoliko ulaganja u obnovljivu energiju, uključujući projekte u vezi s prijevozom, industrijom i skladištenjem energije. Za razdoblje 2018. – 2020. priprema se proširenje fonda, EFSU 2.0. To će proširenje biti posebno usmjereno na inovativne projekte s niskom razinom ugljika koji će pridonositi postizanju ciljeva Unije u području klime. U okviru EFSU-a 2.0 jamstvo EU-a povećat će se na 26 milijardi EUR i dopuniti sredstvima EIB-a u iznosu od 7,5 milijardi EUR. Očekuje se da će se EFSU-om 2.0, u njegovu novom obliku, mobilizirati ulaganja u vrijednosti od ukupno najmanje pola bilijuna EUR do kraja 2020.
- Potprogramom LIFE-a za djelovanje u području klimatskih promjena pridonosi se provedbi i razvoju klimatske politike i zakonodavstva s pomoću bespovratnih sredstava za aktivnosti i financijskih instrumenata. U 2016. 54,5 milijuna EUR dodijeljeno je za 29 projekata s dodanom vrijednošću EU-a za ublažavanje, prilagodbu, upravljanje i informiranje. U provedbi su i dva financijska pilot instrumenta LIFE-a: Privatno financiranje za energetske učinkovitost (PF4EE), kojim se nastoji povećati privatno financiranje ulaganja u projekte za poboljšanje energetske učinkovitosti, i Instrument za financiranje prirodnog kapitala (NCFF), kojim se podupiru ulaganja u prirodni kapital koji pridonosi postizanju bioraznolikosti i/ili ciljeva prilagodbe klimatskim promjenama. Dosad je šest lokalnih banaka osmislilo inovativne instrumente posudbe za ulaganja u energetske učinkovitost, osobito za mala i srednja poduzeća u Češkoj, Španjolskoj, Belgiji, Francuskoj, Italiji i Portugalu. U pogledu NCFF-a, u Nizozemskoj je potpisan jedan projekt. Zajmom NCFF-a u iznosu od 6 milijuna EUR za projekt *Rewilding Europe Capital* poduprijet će se 30 poduzeća koja se bave očuvanjem i obnovom divljine u cijeloj Europi, uključujući turističke operatore za turizam u divljini, održivo ribarstvo i proizvođače prirodnih proizvoda kao što je med.

LIFE METHAmorphosis španjolski je projekt koji se sufinancira iz programa LIFE 2014. Njegovi su ciljevi poboljšanje gospodarenja otpadom, smanjenje potrošnje energije i proizvodnja visokokvalitetnog biometana pokazivanjem, na industrijskoj razini, dvaju inovativnih sustava za obradu otpada: jednog za postrojenja za komunalni otpad i jednog za postrojenja za obradu poljoprivredno-industrijskog i drugog organskog otpada.

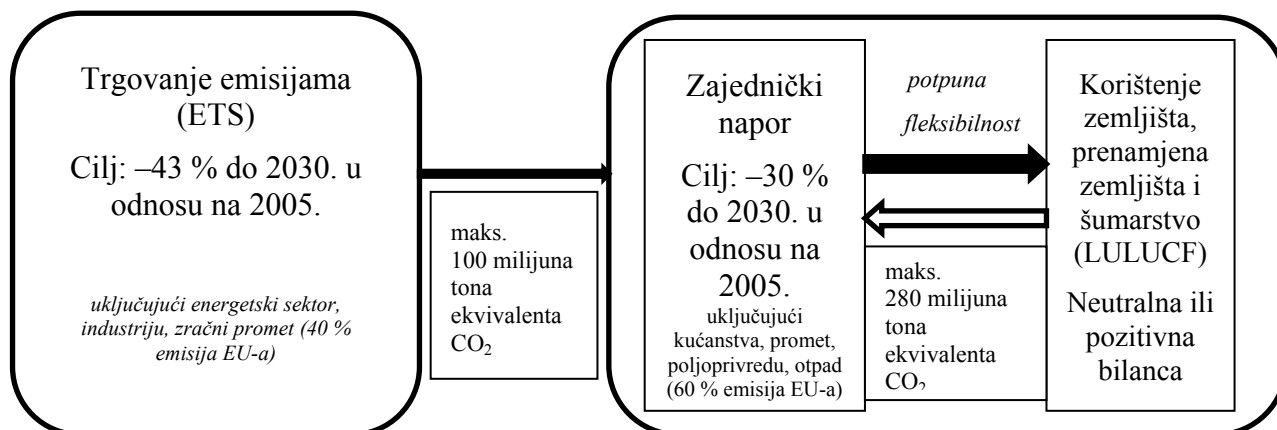

3. UBLAŽAVANJE EMISIJA EU-A

Na temelju Pariškog sporazuma EU i njegove države članice zajednički su se obvezali smanjiti svoje emisije za najmanje 40 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990. Ta je obveza povezana s nizom predloženih zakonodavnih akata u području klimatskih promjena, energetike i prometa. O tim se prijedlozima trenutačno pregovara s Europskim parlamentom i Vijećem. Na slici 10. u nastavku prikazana je povezanost triju glavnih stupova predloženog okvira EU-a za klimatsku politiku do 2030., kojim su obuhvaćene sve emisije stakleničkih plinova. Predlaže se da se provedba pažljivo nadzire u okviru upravljanja energetske unijom EU-a. Javnim i privatnim dionicima država članica također će se pružiti pomoć u postizanju glavnih ciljeva za 2030. u pogledu stakleničkih plinova, i to:

- i. pružanjem financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena (vidjeti prethodni odjeljak), ne dovodeći u pitanje financijska sredstva koja će se dodijeliti u području klime u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru, i
- ii. dodatnim novim zakonodavstvom na razini EU-a, osobito u pogledu energetske učinkovitosti, obnovljive energije, standarda za emisije za automobile, kombi-vozila i teška vozila, hvatanja i skladištenja ugljika te fluoriranih plinova.

Slika 10.: Tri predložene pravne osnove za okvir EU-a za klimatsku politiku do 2030.

3.1. Revizija ETS-a EU-a – četvrta faza (2021. – 2030.)

Zakonodavni prijedlog Komisije od srpnja 2015. o reviziji ETS-a EU-a za četvrtu fazu usmjeren je na smanjenje emisija iz postrojenja za proizvodnju energije i industrije za 43 % do 2030. u odnosu na razine iz 2005. Nakon što su donijeli stajalište o reviziji Direktive u veljači 2017., Europski parlament i Vijeće trenutačno su uključeni u pregovore u okviru trijaloga.

Prijedlogom bi se povećalo godišnje smanjenje broja emisijskih jedinica s trenutačnih 1,74 % na 2,2 % kako bi se postiglo smanjenje emisija te tako ostvario osnovni cilj u pogledu okoliša. U svojim su stajalištima Parlament i Vijeće predložili daljnje jačanje ETS-a EU-a privremenim udvostručenjem stope po kojoj se emisijske jedinice uvrštavaju u rezervu za stabilnost tržišta od 2019. Tom bi se promjenom rezervi za stabilnost tržišta omogućilo brže smanjenje postojeće prevelike ponude emisijskih jedinica na tržištu.

Budući da su europski čelnici postigli dogovor o nastavku besplatnog dodjeljivanja nakon 2021., predlažu se i potrebne promjene kako bi se ažurirala relevantna pravila. To se odnosi na ažuriranje referentnih vrijednosti da bi se, po potrebi, odrazio tehnološki napredak, na kriterije za buduće sastavljanje popisa sektora izloženih riziku od istjecanja ugljika i na postupke koji će odražavati promjene u proizvodnji.

Predlaže se nekoliko mehanizama financiranja smanjenja emisija ugljika, posebice u okviru Fonda za inovacije (kako bi se pružila potpora pokazivanju inovativnih obnovljivih izvora energije i inovacijama s niskim emisijama ugljika u industriji te hvatanju, upotrebi i skladištenju ugljika) i Fonda za modernizaciju (modernizacija energetske sustava država članica EU-a s nižim BDP-om).

3.2. Prijedlozi uredbe o zajedničkom naporu i uredbe o upotrebi zemljišta za razdoblje od 2021. do 2030.

U dvama prijedlozima iznesenima u srpnju 2016. utvrđuje se način na koji bi države članice EU-a trebale provesti svoju obvezu smanjenja emisija u sektorima koji nisu obuhvaćeni ETS-om EU-a za 30 % do 2030. u odnosu na razine iz 2005. Nakon što su donijeli stajališta o tim dvama prijedlozima u razdoblju od lipnja do listopada 2017., Europski parlament i Vijeće trenutačno su uključeni u pregovore u okviru trijaloga.

Ponajprije, za sektore koji nisu obuhvaćeni ETS-om i LULUCF-om svaka bi država članica imala obvezujuće granične vrijednosti godišnjih emisija stakleničkih plinova za razdoblje 2021. – 2030. Države članice odlučile su zajednički djelovati na temelju pravednosti, solidarnosti, isplativosti i okolišnog integriteta. Stoga se u prijedlogu prepoznaju različiti kapaciteti država članica za poduzimanje mjera te im se utvrđuju različiti ciljevi za 2030., ponajprije na temelju BDP-a po stanovniku 2013. Predloženi ciljevi za 2030. u rasponu su od 0 do 40 % smanjenja u odnosu na razine iz 2005. Dvije su nove mogućnosti za ograničenu fleksibilnost: dopuštanje državama članicama koje ispunjavaju uvjete da upotrebljavaju emisijske jedinice na temelju ETS-a EU-a i dopuštanje svim državama članicama da pojačano djeluju u sektoru upotrebe zemljišta kako bi ostvarile dio svojih obvezujućih ciljeva u pogledu zajedničkog djelovanja.

Nadalje, od država članica zahtijevalo bi se da uravnoteže emisije stakleničkih plinova i uklanjanja iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okviru „pravila o neutralnoj ili pozitivnoj bilanci”. Predlaže se da se emisije stakleničkih plinova iz upotrebe zemljišta u cijelosti nadoknade ekvivalentnim uklanjanjem CO₂ iz atmosfere djelovanjem u tom sektoru i u sektorima obuhvaćenima

zajedničkim naporom. Primjerice, ako država članica posiječe šume, mora nadoknaditi proizišle emisije sadjenjem novih šuma, održivijim gospodarenjem postojećim šumama, poljoprivrednim zemljištima i travnjacima ili daljnjim smanjenjima emisija u sektorima obuhvaćenima zajedničkim naporom. Osim toga, države članice imale bi i mogućnost trgovanja međunarodnim jedinicama LULUCF-a. Ako se taj sustav obračunavanja provede, njime bi se državama članicama pomoglo u poticanju poljoprivrednika i šumara da se usmjere na klimatski pametnu poljoprivredu i gospodarenje šumama.

3.3. Strategija za mobilnost s niskom razinom emisije

Sektor mobilnosti EU-a velik je poslodavac i nezamjenjiv pokretač globalne konkurentnosti gospodarstva EU-a. Za prijelaz na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika potreban je moderan sustav mobilnosti. Mjere uključuju razvoj čistih tehnologija s pomoću poboljšanih standarda za smanjenje emisija i upotrebu goriva s niskim emisijama ugljika. U srpnju 2016. Komisija je donijela Strategiju za mobilnost s niskom razinom emisije koja se temelji na trima stupovima: učinkovitijem prometnom sustavu, alternativnoj energiji s niskom razinom emisije u području prijevoza i vozilima s niskom razinom emisije i bez nje.

Komisija radi na uvođenju kooperativnih, povezanih i automatiziranih vozila kojima će se pridonijeti smanjenju emisija i zagušenja. Nadalje, Komisija predlaže da se zakonodavni okvir prilagodi naplaćivanju cestarina, elektroničkoj naplati cestarina i kombiniranom prijevozu.

Kad je riječ o čistim tehnologijama, standardi u pogledu emisija ugljikova dioksida u cijelom EU-u potiču inovacije i učinkovitost. Komisija predlaže nove standarde za osobne automobile i kombije nakon 2020. Predlaže sustav nadzora i izvješćivanja za emisije teških vozila, čime se otvara put standardima za takva vozila 2018. Predložena revizija javne nabave čistih vozila tako će pridonijeti stvaranju tržišta inovativnih proizvoda i proizvoda s niskim emisijama.

Kad je riječ o upotrebi goriva s niskim emisijama ugljika i obnovljivih goriva, Komisija je u studenome 2016. predložila preinaku Direktive o energiji iz obnovljivih izvora sa snažnom naprednom komponentom biogoriva, uključujući uvođenje obveze za dobavljače goriva za prijevoz u cijelom EU-u. Predloženom revizijom Direktive o energetske učinkovitosti zgrada (vidjeti odjeljak 3.4.3.4) i strukturom tržišta električne energije pridonijet će se postavljanju punionica u zgrade i osiguravanju odgovarajuće energetske mreže/sustava te će se poduprijeti prijelaz na mobilnost bez emisija. Direktivom o infrastrukturi za alternativna goriva predviđa se snažan okvir kako bi se zajamčili dostupnost infrastrukture, zajednički standardi i informiranje potrošača o alternativnoj energiji. Komisija donosi akcijski plan za infrastrukturu za alternativna goriva kako bi odgovorila na pitanje upravljanja infrastrukturnim uslugama, njihova financiranja i interoperabilnosti.

3.4. Energetska učinkovitost

Komisija je predložila reviziju Direktive o energetske učinkovitosti s obvezujućim ciljem EU-a od 30 % za 2030. Direktivom o energetske učinkovitosti ujedno će se produljiti zahtjevi u pogledu uštede energije do 2030. te pojednostavniti pravila za izračun tih ušteda energije.

Revizijom Direktive EU-a o energetske učinkovitosti zgrada promiče se upotreba pametne tehnologije u zgradama te su obuhvaćene ključne mjere za daljnje promicanje ulaganja u energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije.

3.5. Obnovljiva energija

U okviru predložene preinake Direktive o energiji iz obnovljivih izvora obnovljivi izbori energije trebaju predstavljati najmanje 27 % konačne bruto potrošnje energije EU-a do 2030. Taj je obvezujući cilj u skladu sa zaključcima Europskog vijeća iz listopada 2014. Preinakom direktive stvara se i regulatorno okruženje povoljno za inovacije te se promiču dugoročna ulaganja.

3.6. Upravljanje

U studenome 2016. Europska komisija donijela je prijedlog uredbe o upravljanju energetske unije. Na temelju te uredbe od država članica zahtijevalo bi se da izrade integrirane nacionalne planove u području energetike i klime kojim bi bilo obuhvaćeno desetogodišnje razdoblje od 2021. do 2030. Planovima će se utvrditi nacionalni ciljevi u području energetike i klime te će oni predstavljati nacionalne doprinose ciljevima energetske unije, uključujući zajedničke ciljeve EU-a u pogledu energetske učinkovitosti i obnovljive energije. Planovi bi ujedno trebali biti u skladu s dugoročnim strategijama za smanjenje emisija koje se podnose svakih 10 godina i u okviru kojih se navode predviđanja za razdoblje od 50 godina.

Prijedlogom se utvrđuje kalendar za izradu, dovršetak i ažuriranje planova u skladu s petogodišnjim ciklusom revizije utvrđenim u Pariškom sporazumu. Sudjelovanje EU-a i država članica u poticajnom dijalogu 2018. i globalnom pregledu stanja 2023. te svakih pet godina nakon toga vodit će se navedenim planovima.

Prijedlogom se utvrđuju i integrirana pravila praćenja i izvješćivanja kojima se prati napredak u provedbi planova. Predviđeni su i posebni mehanizmi za ispravljanje svih propusta u postizanju ciljeva EU-a u pogledu energetske učinkovitosti i obnovljive energije. Osim toga, predviđen je i transparentan, točan, sveobuhvatan, potpun i dosljedan mehanizam praćenja emisija stakleničkih plinova kako bi EU ispunio svoje obveze izvješćivanja u okviru Pariškog sporazuma.

Države članice već izrađuju svoje nacionalne planove, a više od dvije trećine država uspostavilo je političke procese za njihovu pripremu. Više od polovine država uključeno je u javno savjetovanje u pogledu nacionalnih planova. Otprilike polovina država već je izradila dugoročne strategije za klimu barem do 2030. Više od trećine država članica navelo je Komisiji da su započele s radom na analitičkoj osnovi i regionalnoj suradnji kako bi pripremile svoje nacionalne planove u području energetike i klime.

3.7. Sustav praćenja, izvješćivanja i verifikacije (MRV) za brodski prijevoz u EU-u

EU podupire rasprave o globalnom smanjenju emisija iz međunarodnog broskog prijevoza koje su u tijeku u okviru Međunarodne pomorske organizacije (IMO) (vidjeti odjeljak 5.3.). EU je već izmijenio svoje propise o praćenju, izvješćivanju i verifikaciji za emisije iz broskog prijevoza u vezi s lukama u Europskom gospodarskom prostoru. Zbog toga su poduzeća koja upravljaju brodovima težima od 5 000 bruto tona u kolovozu 2017. dostavila svoje planove u kojima detaljno opisuju postupke praćenja. Praćenje i izvješćivanje primjenjuje se na djelatnost broskog prijevoza od 1. siječnja 2018. U tijeku je procjena mogućeg usklađivanja sustava praćenja, izvješćivanja i verifikacije EU-a sa sustavom IMO-a za prikupljanje podataka u pogledu potrošnje goriva za brodove. Nakon te procjene mogu se izraditi dodatni prijedlozi za izmjenu zakonodavstva EU -a u pogledu praćenja, izvješćivanja i verifikacije u 2018.

3.8. Svemirska strategija

Usluge koje pruža Copernicus, najveći svjetski pojedinačni program za promatranje Zemlje, već se upotrebljavaju za praćenje zemljišnog pokrova i prenamjene zemljišta, a ubuduće bi se mogle upotrebljavati za postizanje ciljeva iz prijedloga LULUCF-a (vidjeti odjeljak 3.2.3.2) te praćenje krčenja šuma i svih oblika prenamjene zemljišta na globalnoj razini.

Nadalje, Komisija u skladu sa svemirskom strategijom ispituje izvedivost kapaciteta za potporu globalnom praćenju i verifikaciji antropogenih emisija CO₂ prikupljanjem neovisnih atmosferskih podataka na temelju promatranja kojima bi se ubuduće moglo nadopuniti nacionalne sustave inventara i pridonijeti povećanju njihove pouzdanosti i točnosti.

3.9. Hvatanje i skladištenje ugljika

Europska unija ulaže sve više istraživačkih napora u hvatanje i skladištenje ugljika i komercijalnu održivost hvatanja i upotrebe ugljika. Neke zemlje, kao što su Nizozemska, Ujedinjena Kraljevina i Francuska, istražuju mogućnosti za razvoj klastera energetske intenzivnih industrijskih grana s visokim emisijama ugljika u kojima bi se CO₂ mogao hvatati u cilju kasnijeg sigurnog geološkog skladištenja i upotrebe. Podnesena su četiri prijedloga infrastrukture za prekogranični prijevoz CO₂ koja treba uvrstiti na popis projekata od zajedničkog interesa i koji su prihvatljivi za financijsku potporu.

3.10. Fluorirani staklenički plinovi

Nova europska Uredba za kontrolu emisija fluoriranih stakleničkih plinova na snazi je od 1. siječnja 2015. Usmjerena je na smanjenje ukupnih emisija fluoriranih stakleničkih plinova u EU-u za dvije trećine do 2030. u odnosu na razine iz 2014. Njome se zabranjuje stavljanje fluoriranih stakleničkih plinova na tržište u određenim okolnostima u kojima su dostupna zamjenska rješenja. Kvote za zakonito stavljanje fluorouglikovodika na tržište EU-a smanjene su 2018. na 63 % razina iz 2015.

4. PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA

Cilj je strategije EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama iz 2013. pripremiti države članice EU-a na njihove sadašnje i buduće učinke. Konkretnije, njome se jamči uključivanje prilagodbe u sve relevantne politike EU-a kako bi se omogućila bolja koordinacija, usklađenost i razmjena informacija među državama članicama. Komisija procjenjuje strategiju do sredine 2018. te razmatra njezinu reviziju, djelomice i s obzirom na Pariški sporazum.

LIFE FRANCA talijanski je projekt koji se sufinancira u okviru programa LIFE 2015., a usmjeren je na predviđanje rizika od poplava i na komunikaciju u Alpama. Namjera je projekta pripremiti stanovništvo na poplavu primjenom participativnog postupka u koji su uključeni građani, tijela i stručnjaci. Rezultati tog pilot-projekta moći će se prenijeti na druge regije i druge elementarne nepogode povezane s klimatskim promjenama.

Opći su trendovi sljedeći:

- Ukupno 25 država članica donijelo je nacionalne strategije prilagodbe, a ostale ih izrađuju. Međutim, manje od polovine država članica izradilo je ili počelo provoditi akcijske planove.
- Potreba za prilagodbom na štetne učinke klimatskih promjena najčešće se navodi u pogledu sektora gospodarenja vodom i vodnim resursima, obalnih područja, šuma i šumarstva, poljoprivrede, bioraznolikosti i ekosustava, zdravlja ljudi, turizma i rekreacije.
- Većina država članica tek je počela pratiti i procjenjivati djelotvornost i učinkovitost mjera prilagodbe.
- Gradovi ulažu veći trud u utvrđivanje potreba za prilagodbom na klimatske promjene i ažuriranje urbane politike (vidjeti odjeljak 5.1.5.1), uključujući provedbu pristupa zelene infrastrukture i prilagodbe koja se temelji na ekosustavu.

5. SUDJELOVANJE U MEĐUNARODNOJ KLIMATSKOJ POLITICI

5.1. Svjetski program za klimatsku politiku

Kako bi odgovorio na poziv u Pariškom sporazumu da se mobiliziraju nedržavni dionici, među ostalim poduzeća, gradovi, građani i međunarodno civilno društvo, EU podupire brojne vodeće inicijative, kao što su Misija za inovacije, Sporazum gradonačelnika, partnerstvo u pogledu NDC-a, inicijativa za obnovljivu energiju u Africi, 4/1000 za klimatski pametnu poljoprivredu i inicijativa InsuResilience. Sve navedene inicijative ostvaruju konkretne ciljeve koje su si postavile. Kako bi se mjerio njihov učinak na smanjenje emisija i otpornost, trenutačno se izrađuju alati za sustavno praćenje.

Primjerice, Globalni sporazum gradonačelnika za klimu i energiju okuplja više od 7 300 gradova u više od 56 zemalja. Njime se gradovi vode, mobiliziraju i podupiru u poduzimanju mjera za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu na njih te mjera za pristup čistoj i povoljnoj energiji. Gradovi dobrovoljno izrađuju lokalne strategije i planove za ublažavanje i prilagodbu. Sporazumom se pridonosi vidljivosti njihovih obveza i mjera, pomaže u razmjeni iskustava i pruža tehnička potpora. Sporazum ima snažan pristup „odozdo prema gore” koji se temelji na tri točke:

- novi cilj od najmanje 40 % smanjenja emisija CO₂ (po mogućnosti i drugih stakleničkih plinova) do 2030.;
- ublažavanje i prilagodba u okviru inicijative „Mayors Adapt” (hr. „Gradonačelnici se prilagođavaju”);
- globalno područje primjene, čime se omogućuje sudjelovanje lokalnih tijela iz cijelog svijeta.

5.2. Zračni promet

EU pruža podršku razvoju globalne mjere za rješavanje problema emisija CO₂ iz međunarodnog zračnog prometa. Rezolucija o uvođenju sustava za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (CORSIA) donesena je na 39. zasjedanju skupštine ICAO-a početkom listopada 2016. CORSIA je zamišljena kao sustav za neutralizaciju emisija ugljika radi stabilizacije emisija iz međunarodnog zračnog prometa na razinama iz 2020. Uvodi se od 2021.

Zemlje članice ICAO-a mogu sudjelovati u prvim dvjema fazama, koje traju do 2027. U skladu s izjavama država članica o njihovu sudjelovanju u sustavu, pokrivenost emisija trenutačno bi mogla iznositi otprilike 80 % onoga što je potrebno za postizanje ugljične neutralnosti u zračnom prometu od

2020. Kako bi se zajamčila djelotvornost i cjelovitost sustava CORSIA, potrebno je provesti ključne elemente, kao što su:

- pravila o praćenju, izvješćivanju i verifikaciji emisija (uključujući biogoriva);
- kriteriji prihvatljivosti za emisijske jedinice;
- registar kojim će se pružiti odgovarajuća razina transparentnosti i odgovornosti.

Kad se o tome postigne konačan dogovor, članice ICAO-a morat će ih provesti u svakoj zemlji.

EU istodobno rješava pitanje emisija iz zračnog prometa u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama. Nakon zasjedanja skupštine ICAO-a 2016. Komisija je odobrila zakonodavni prijedlog za proširenje trenutnog područja primjene ETS-a EU-a u području zračnog prometa na području Europe (letovi između zračnih luka u Europskom gospodarskom prostoru) nakon 2017. te za provedbu nove revizije kad pravila sustava CORSIA i njegova provedba u zemljama koje nisu članice EU-a budu jasniji. Očekuje se da će Vijeće i Europski parlament donijeti prijedlog o ETS-u u području zračnog prometa do kraja 2017.

Istraživanje i razvoj zrakoplovnih tehnologija, operativna poboljšanja i razvoj alternativnih goriva u okviru programa Obzor 2020. pridonose ostvarenju cilja ICAO-a u pogledu ugljično neutralnog rasta.

5.3. Pomorska politika

U listopadu 2016. Međunarodna pomorska organizacija (IMO) prihvatila je plan izrade sveobuhvatne strategije IMO-a za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz brodova. Dva ključna sastanka o toj strategiji IMO-a održana su u lipnju i srpnju 2017. Na tim su se sastancima brojni partneri izvan EU-a (primjerice male otočne države u razvoju i Kanada) i države članice EU-a zalagali za to da se u strategiju uključi odgovarajući cilj smanjenja emisija.

Očekuje se da će IMO u proljeće 2018. donijeti početnu strategiju u kojoj će se utvrditi razina ambicije te predložiti mjere i vremenski raspored. Ako se to dogodi, sektor međunarodnog brodskog prijevoza i IMO moći će pružati informacije o početnom „doprinosu” međunarodnim naporima za smanjenje emisija CO₂ za postupak pregleda stanja 2018. („poticajni dijalog”) u okviru Pariškog sporazuma. U proljeće 2023. očekuje se donošenje konačne strategije IMO-a, uključujući kratkoročne, srednjoročne i dugoročne mjere.

5.4. Povezivanje ETS-a sa Švicarskom

Pojava globalnog tržišta ugljika, posebice povezivanjem sustava za trgovanje emisijama, dugogodišnji je cilj EU-a. Time bi se pružile mogućnosti za veće smanjenje emisija i istodobno smanjenje troškova ublažavanja klimatskih promjena. Pregovori sa Švicarskom o povezivanju sustava za trgovanje emisijama počeli su 2010., a zaključeni su 2015. Sporazum o povezivanju parafiran je u siječnju 2016., a o prijedlozima o potpisivanju i sklapanju trenutačno se raspravlja u Vijeću i Parlamentu.

5.5. Međunarodna tržišta ugljika

Izvan tog okvira, a posebice nakon konferencije COP21 i stupanja na snagu Pariškog sporazuma, EU i dalje ima aktivnu ulogu u pružanju podrške razvoju određivanja cijene ugljika i, konkretnije, razvoju sustava za trgovanje emisijama u drugim dijelovima svijeta. To čini u okviru multilateralnih inicijativa, kao što je Partnerstvo za spremnost sudjelovanja na tržištu, kojime upravlja Svjetska banka, i u okviru

sudjelovanja u aktivnostima i izobrazbi ICAP-a. Osim toga, provodi i bilateralne aktivnosti, posebice jačanjem suradnje s Kinom, koja priprema nacionalni sustav. Osim u EU-u, trgovanje emisijama i određivanje cijene ugljika općenito imaju važnu ulogu i u nastavku globalnog prijelaza na energetski učinkovito gospodarstvo s niskim emisijama ugljika.

5.6. Ratifikacija Kigalijske izmjene

U srpnju 2017. EU i njegove države članice obvezali su se brzo ratificirati Kigalijsku izmjenu Montrealskog protokola kako bi ona stupila na snagu 1. siječnja 2019. Navedena izmjena donesena je u listopadu 2016. i predstavlja važan korak u provedbi Pariškog sporazuma jer se njome ograničavaju globalna proizvodnja i upotreba fluorougljikovodika. Istraživanja pokazuju da se ambicioznim smanjenjem samo upotrebe fluorougljikovodika može spriječiti rast temperature zbog globalnog zatopljenja u vrijednosti do 0,5 °C do kraja stoljeća.

5.7. Potpora zemljama u razvoju

EU i njegove države članice najveći su globalni pružatelji službene razvojne pomoći zemljama u razvoju, koja je 2016. iznosila 75,4 milijardi EUR. Konkretnije, te su godine EU, EIB i države članice zemljama u razvoju osigurali 20,2 milijarde EUR potpore za potrebe suočavanja s klimatskim promjenama.

Nadalje, EU i Afrička unija namjeravaju osnovati Afričko partnerstvo za istraživanje i inovacije u području klimatskih promjena i održive energije. Navedeno će se partnerstvo, koje trebaju službeno odobriti obje strane, zajednički financirati i biti u zajedničkom vlasništvu.

EU podupire zemlje u razvoju i u pogledu njihovih nastojanja u provedbi programa smanjenja emisija povezanih s krčenjem i degradacijom šuma (REDD+). Potpora se pruža i u okviru međunarodnih inicijativa, kao što su partnerstvo REDD+, Instrument za partnerstvo u smanjenju emisija ugljika koje nastaju krčenjem i uništavanjem šuma, mehanizam EU-REDD i program UN-REDD. Kako bi se zemljama u razvoju pružila potpora u ograničavanju i smanjenju emisija stakleničkih plinova iz njihovih sektora brodskog prijevoza, Komisija je s Međunarodnom pomorskom organizacijom (IMO) 2015. potpisala ugovor na temelju kojeg se dodjeljuje 10 milijuna EUR za provedbu četverogodišnjeg projekta pod nazivom „Izgradnja kapaciteta za ublažavanje klimatskih promjena u industriji pomorskog prijevoza”. S tim se ciljem uspostavlja pet centara za suradnju u području pomorske tehnologije (MTCC) u različitim regijama svijeta koje za to ispunjavaju uvjete, odnosno u Africi, Aziji i malim otočnim zemljama u razvoju na pacifičkom, karipskom i latinoameričkom području. Navedeni MTCC-ovi služit će kao centri izvrsnosti za promicanje uvođenja tehnologija i djelatnosti s niskim emisijama ugljika u području pomorskog prijevoza.

U pogledu sektora brodskog prijevoza Komisija je s Međunarodnom pomorskom organizacijom (IMO) 2015. potpisala ugovor na temelju kojeg se dodjeljuje 10 milijuna EUR za provedbu četverogodišnjeg projekta pod nazivom „Izgradnja kapaciteta za ublažavanje klimatskih promjena u industriji pomorskog prijevoza” kako bi promicala uvođenje tehnologija s niskim emisijama ugljika i djelatnosti u području pomorskog prijevoza.